

Viae Sion lugent.

V lučižejno ulico in sobo
mesec sije z milostno svetlobo.

V oknu lica v polživljenju:

Ali jih je mesečina,
ali jih je bolečina
pobledila v hrepenenju
upov neizpolnjenih?

Prazna pota plakajo.

Tožna pota ve, kako je z vami?
Več potujem, večkrat pod nogami
zaiskri se mi stopinja:
Ali grem po tleh ledenih?
Ali v novih se plamenih
prebujena solza vtrinja —
njih, ki šli so pred menoj?

Trudna pota plakajo.

Čujte! Božji glas ob božji hiši —
iznad cerkve jasen zvon se sliši.

— Zvon? Ne več! Ozri se v line:

Celica je prazna, tiha;
iz pobožnega meniha,
ki je lajšal bolečine —
bojni je postal klicár.

Samotna pota plakajo.

Težko balo vozijo vozovi.
Voz za vozom z dragimi darovi.

Bratje! Lepa vaša dota!
Sam škrlat od ran skelečih,
zgolj zlato iz src trpečih.
Kdaj nosila naša pota
lepše so bogastvo nam?

Težka pota plakajo.

Tiho stopaj po teh potih javnih!

— Niso pota, kakor v časih davnih. —

Tišje! Drsaj po kolenih,
ko da greš okrog oltarja,
ki ljubezen ga ožarja,
kjer v daritvah se ognjenih
mórja src žrtvujejo.

Naša pota plakajo.

Silvin Sardenko.

Vodnikova, Ilirija oživljena' slavospev na slov. zgodovino.

Ivan Grafenauer.

Jedro Vodnikove »Ilirije oživljene« je proslava slovenske zgodovine in domovine. To je v bistvu spoznala že c. kr. študijska dvorna komisija (naučno ministrstvo) in ž njo vred osrednja organizacijska dvorna komisija, ko se je l. 1814. Ilirija presnavljala v avstrijskem zmislu.

Organizacijski dvorni komisar grof Saurau je v svojem poročilu za cesarja z dne 19. julija 1814 predlagal, da naj se Vodnik odstavi radi njegovega Francozom prijaznega mišljenja. Kot dokaz je priložil Vodnikovo »Ilirijo oživljeno«, ki jo označuje kot slavospev na Napoleona, »zložen v duhu fran-

coskih vseosvojevalnih želja«. Razen tega pa stoji njegovo ime v listah prostožidarjev.¹ C. kr. študijska dvorna komisija, ki je dobila to poročilo v pregled, pa je spoznala pesem kot to, kar je, in je poročala osrednji organizacijski dvorni komisiji, da doslej o Vodniku ni bilo nobene tožbe, da je marveč znan kot dober poznavalec domače zgodovine, kar je dokazal z učno knjigo »Die Geschichte Krains«, in kot poznavalec, navdušen ljubitelj in razširjevalec slovenskega jezika, kar

¹ Jagić-Festschrift, Zbornik u slavu Vatroslava Jagića. Berlin. Weidmannsche Buchhandlung. 1908, str. 632.